

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Idea Theologiæ Specvlativæ

Petrus <a Sancto Josepho>

Coloniæ, 1648

XI. De substantia Incarnationis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38884

RESOLUTIO I. *Christi humanitas non est producta formaliter per ipsam Incarnationem.*] PROBATUR 1. quia illud quod præsupponitur Incarnationi, non est productum per Incarnationem: A humanitas Christi fuit præsupposita Incarnationi; siquidem Incarnatio est actio unitiva, quæ versatur circa Christi humanitatem, ut eam realiter Verbo uniat, quare illam existentem præsupponere debet, quemadmodum actio qua anima rationalis unitur corpori, præsupponit ipsam animam jam existentem.

Secundo, actio qua humanitas substantialiter unitur Verbo, est intrinsecè supernaturalis, & tendit ad terminum supernaturalem; productio vero humanitatis est actio, quoad suam substantiam naturalis, sicut ipsa humanitas est quid spectans ad ordinem naturæ; ergo incarnatio non est productio ipsius humanitatis, sed ab ea formaliter distinguitur: cum eadem actio supernaturalis simul & naturalis esse nequeat.

Nota 1. Quod eodem instanti temporis quo Virgo concurret influxu materno, ad productionem humanitatis, ipsa humanitas fuit Verbo unita per actionē distinctam; atque ita Virgo mater Christi, seu hominis Dei facta est. Unde non sequitur quod productio humanitatis, & unio illius cum Verbo sit unica & eadem actio, sed tantum quod sint duæ actiones in eodem temporis instanti elicite.

Nota 2. Animam rationalem prius natura existere, quam subsistat, licet non prius tempore; creationem verò dici subsistentium, non formaliter, sed consecutivè, quatenus res quæ creatur, per creationem formaliter accipit existentiam è nihilo, subsistentiam vero consequenter tanquam ultimum complementum substantialis existentiæ; unde anima Christi prius
natura

natura existit, quam verbo unita sit, adeoque per
 rem unionem non accepit existentiam.

Dices, humanitas Christi est producta, ut in Verbo
 existens, ergo ut ipsi unita atque adeo productio hu-
 manitatis est formaliter ipsius unio cum Verbo.
Respondeo cum distinctione; est producta ut in Verbo
 existens, id est, ita ut eodem instanti temporis quo
 producta est, fuerit Verbo unita, conceditur: Ita ut i-
 ipsa productio habuerit formaliter pro termino e-
 iusmodi unionem, negatur. Nam productio termina-
 ta est ad existentiam humanitatis, unio verò seu In-
 carnatio ad unionem illius cum Verbo.

RESOLUTIO II. *Humanitas Christi non existit
 per existentiam Verbi, sed per existentiam propriam.* EST
 COMMUNIS contra Thomistas, tum quia intelli-
 nequit, quòd res aliqua sit entitas actu, per aliquid
 à se distinctum; tum quia Verbum assumpsit animam
 à Deo creatam, & corpus à Spiritu sancto efformatū,
 adeoque actu existens in rerum natura; tum denique
 quia cum mater tribuat existentiam naturalem Fi-
 lio, si humanitas Christi existeret per existentiam
 Verbi, sequeretur Virginem non esse matrem illius
 naturalem, sed potius instrumentum à Deo assum-
 ptum ad effectum supernaturalem.

Dices 1. Si actio Virginis terminata est ad existen-
 tiam naturalem humanitatis, quomodo est mater
 Dei? *Respondeo*, quam attigit ultimam dispositionem,
 qua posita Verbum unitum est humanitati: sicut Phi-
 lippus est pater Alexandri, etsi animam non attige-
 rit; quia attigit ultimam dispositionem, qua posita,
 anima infusa est.

Dices 2. Patres sæpe docent, naturam humanam
 non habere in seipsa existentiam, sed in Verbo. *Re-
 spondeo* eos qui ita loquuntur, non velle, humanitatem
 Christi formaliter existere, per existentiam Verbi,
 sed eam existere dependenter à Verbo seu Verbo in-
 existere, ut loquuntur Theologi.

Nota, etsi in Christo non sit nisi unum esse exi-

stentia totale & completum, in eo tamen esse plures existentias veluti partiales; ad eum ferè modum quo, licet in homine sit una simpliciter existentia, alia tamen est partialis existentia animæ, alia corporis.

RESOLUTIO III. *Unio hypostatica non est facta in natura, ita scilicet ut ex unione Verbi cum humanitate una quedam natura resultaverit.* EST DE FIDE, cōtra Eutychem, & illius asseclas, qui dicebant, post unionem non esse in Christo nisi unam naturam; quod tripliciter intelligi potest, vel ita ut natura divina conversa fuerit in carnem, vel ita ut natura humana in divinam mutata fuerit, vel tandem ita ut ex commixtione utriusque naturæ, tertia quedam natura resultaverit; quemadmodum ex unione plurium elementorum mixtum exoritur.

In eo igitur sensu resolutio negativa fuit definita in variis Conciliis, quorum verba apud recentiores videri possunt, sufficiat illud ex Concilio Calced. act. 5. in Symbolo fidei. Confitemur in novissimis diebus Filium Dei unigenitum in duabus naturis inconfusè, immutabiliter, indivisè, inseparabiliter agnoscendum, nunquam sublata differentia naturarum propter unionem. Similia habentur in aliis Conciliis, quibus subscribunt Patres Græci & Latini communi consensu, speciatim verò Leo *epist. 10. ad Flavianum cap. ultimo*, ubi relata professione Eutychetis. Miror, inquit, tam absurdam, tamque perversam ejus professionem, cum tam impiè duarum naturarum ante Incarnationem, unigenitus Dei Filius fuisse dicatur, quàm nefariè postquam Verbum caro factum est, natura in eo singularis asseritur.

Potest autem hæc veritas manifestè probari, ex eo quòd Christus sit verus Deus, & simul verus homo, ut suprà diximus: hoc autem falsum esset, si in illo facta esset naturarum transmutatio, aut confusio aliquo ex modis prædictis: nam si divinitas esset mutata in humanitatem, divinitas non existeret, ac proinde

non

non posset Christus per eam denominari Deus, quare esset tantum homo: si autem humanitas esset conversa in divinitatem, Christus non esset homo, sed Deus propter similem rationem; quod si ex divinitate & humanitate tertia quaedam natura esset composita, jam Christus neque esset Deus, neque homo; sicut mixtum non est aqua vel aër, etsi ex eis coalescat. Cum ergo ex fide constet, Christum esse Deum & hominem, hinc planè sequitur in eo esse formaliter utramque naturam, divinam & humanam.

Confirmatur, quia natura divina est essentialiter incorruptibilis, ingenerabilis, & omnino immutabilis, ergo repugnat quod convertatur in carnem, aut in aliquid tertium, quia, jam corrumpetur, & desineret esse. Repugnat etiam quod caro aut res alia cõvertatur in illam, aut totaliter, aut partialiter, quia sic generaretur, sicut generatur ignis, quando lignum in illum convertitur. Quare necesse est fateri naturam divinam, & humanam in Christo esse inconfusas, & impermixtas, modis prædictis.

Objicies 1. illud Joan. 1. Verbum caro factum est, ergo divinitas fuit in carnem mutata. *Non sequitur*, sicut neque ex eo quod Scriptura dicat, Christum factum esse peccatum, aut maledictum, consequens est eum in peccatum vel maledictum mutatum esse. Verbum igitur caro factum est, non conversione divinitatis in carnem, sed assumptione humanitatis in Deum, ut habet Athanasius in Symbolo.

Objicies 2. Illud Athanasii in Symb. sicut anima rationalis, & caro unus est homo, ita Deus & homo unus est Christus; atqui in uno homine est una natura, ergo & in Christo. *Respondeo*, similitudinem in eo valere, quod sicut corpus & anima, etsi sint natura inter se non parum distincta, constituunt unum hominem, ita divinitas & humanitas simul junctæ, constituunt unum Christum: non tamen opus est, ut quemadmodum ex corpore & anima; ita ex divinitate & humanitate una natura coalescat.

RESOLUTIO IV. *Unio Verbi cum humanitate facta est in persona, & in supposito.*] EST DE FIDE quoad utramque partem, eo sensu, ut post unionem Verbi cum humanitate, una tantum reperiatur persona in Christo, unumque suppositum. Prior pars fuit definita in variis Conciliis contra Nestorium, aliosque hæreticos, qui ante & post illum docuerunt, in Christo esse duas personas distinctas, & unam tantum ex illis, esse verum Deum, aliam verum hominem. Sufficiat illud ex Symbolo Athanasii ab Ecclesia receptum. Qui licet Deus sit & homo, non duo tamen, sed unus est Christus. Unus omnino non confusione substantiæ, sed unitate personæ; quibus verbis damnatur tam error Eutychetis, qui unicam in Christo substantiam, seu naturam constituebat, quæ error Nestorii, qui cum duplici natura duas personas agnoscebat.

Accedit ratio: nam, cum Verbum dicitur caro factum, id non potest nisi altero ex his duobus modis intelligi, vel quia Verbum conversum est in carnem, vel quia hypostaticè est illi unitum; at prior modus rejectus est, ergo posterior amplectendus, unde concluditur intentum; nam si Verbum est unitum hypostaticè carni, sequitur eam esse destitutam proprio supposito, & ita unicam tantum in Christo esse personam: cum repugnet aliquam naturam simul terminari proprio supposito, & alieno, ex infra dicendis.

Dices 1. Paulus innuit in Christo duas esse personas, cum ait 2. Cor. 5. Deus erat in Christo, mundum reconcilians sibi: & Philipp. 2. In similitudinem hominum factus, & habitu inventus ut homo. *Respondeo,* longè aliam esse mætem Apostoli, nam per priora verba vult tantum, Deum Patrem esse in Christo, per circumjessionem; qua ratione una persona non est in alia, quæ non sit Deus. Per posteriora autem significat, Filium Dei esse similem in specie aliis hominibus, Verbumque in se immutatum,

manens,

manens, assumpsisse humanitatem; sicut homo vestes induit, sine ulla sui mutatione substantiali.

Dices 2. Natura divina & persona non distinguuntur realiter in Verbo, ergo si unio facta est in persona, etiam in natura. *Respondeo* hinc tantum sequi, naturam divinam esse unitam humanæ, & eo sensu unionem factam esse in natura, quod nos facile admittimus: non tamen sequitur, quod post unionem non sit nisi una natura, sicut non est nisi una persona.

Posterior pars facile probatur, quia persona & hypostasis, seu substantia non distinguuntur conceptu intrinseco, sed tantum connotato, quatenus persona connotat naturam rationalem: at verò hypostasis, seu substantia est terminus cuiusvis substantiæ individuæ, & completæ, sive ea sit intellectualis, sive non. Cum ergo unio facta sit in persona, sequitur eam etiam factam esse in hypostasi, seu supposito.

Dices, in Christo est aliud, & aliud, ergo in eo distincta sunt supposita, & consequenter unio non est facta in supposito. *Respondeo* negando priorem consequentiam, ut enim in Christo sit aliud, & aliud, sufficit distinctio naturarum cum unitate suppositi, ut patet ex eo quod è contrario Theologi communiter negant in Trinitate aliud, & aliud, propter unitatem naturæ, esto distincta sint supposita.

RESOLUTIO V. *Aliquo sensu* admitti potest, personam Christi post unionem esse compositam. **PROBATUR,** nam ex unione Verbi cum humanitate resultat aliquid unum per se, nampe homo, seu subsistens in natura humana, quod cum nequeat esse omnino simplex, sequitur esse aliqua ratione compositum: atque hic loquendi modus est frequens in Conciliis, & Patribus.

Dices 1. Si Christus est compositus, debet coalescere ex partibus, itemque ex actu, & potentia; at hoc repugnat, ergo, &c. *Respondeo* negando maiorem absolute spectatam, sufficit enim ad compositionem,

quòd fiat ex entitatibus distinctis, quales sunt Verbum, & humanitas; esto in compositione rerum naturalium prædictus defectus reperiatur.

Dices 2. Si Christus est compositus, sequitur eum esse sua componentia, quod tamen damnatum fuit in Concilio Constantiensi, contra Joannem Hus. *Respondeo* eum esse sua componentia collectivè, non autem divisivè, ut falsò putabat prædictus hæreticus.

Dices 3. Si post Incarnationem persona Christi est composita, ergo non est eadem persona quæ erat antea, siquidem antea non erat persona composita. *Respondeo* eam personam compositam quæ resultat ex unione, fuisse prius in ratione personæ; unde est eadem simpliciter, etsi non sit eadem secundum quid seu in ratione composita.

Ex dictis collige 1. terminum principalem, seu adæquatam Incarnationis, etsi sit substantialis, non esse tamen naturam aliquam substantialem ex divinitate, & humanitate constitutam; cum in Christo Domino post Incarnationem, illæ naturæ integræ, & inconfusæ permanserint: sed ipsummet Christum, quatenus est una persona subsistens in duabus naturis, divina scilicet, & humana.

Collige 2. Terminum formalem, qui, Incarnationis esse humanitatem, ut Verbo unitam; at verò terminum formalem, quo, esse ipsam unionem: siquidem Incarnatio est formaliter actio, qua Verbum fit homo, ergo formalis terminus illius est humanitas, ut Verbo unita, & quia non fit homo, nisi mediante unione, hinc ipsa unio dici potest terminus formalis, quo, seu minus principalis.

RESOLUTIO VI. *Per Incarnationem activè sumptam aliquid producit in humanitate, per quod ipsa Verbo unitur, illud autem non est qualitas, aut influxus activus, vel mera relatio, sed modus quidam substantialis, qui unio appellatur.*] IN PRIMIS quòd aliquid producat patet, quia vix potest concipi, duas res distin-

ctas

etas de novo inter se uniri, & unum per se constituere, nisi saltē altera illarum in se mutetur, & aliquid de novo recipiat: idem enim manens idem aptum est tantum constituere idem: cum ergo Verbum mutari nequeat, ea mutatio in ipsa humanitate contingere debet.

Deinde quod receptum in humanitate non sit qualitas, patet, quia hæc est accidens quod non potest concurrere nisi ad faciendam unionem accidentalem, & consequenter ad constituendum unum per accidens; at certum est hanc unionem esse substantialem, & per eam constitui unum per se.

Rursus quod non sit influxus activus, probatur, quia hæcenus inauditum fuit apud Theologos, influxum aliquem physicum posse à Verbo procedere, qui non sit communis Patri, & Spiritui sancto; quia cum operetur ad extra per voluntatem, quæ una est in omnibus personis, sequitur non posse effectum aliquem ab eo prodire, qui Patri, & Spiritui sancto non conveniat. Unde illud est ab omnibus receptissimum, opera Trinitatis ad extra sunt indivisa.

Præterea quod non sit mera relatio constat, tum quia ad relationem non datur per se motus, sed ad aliquid absolutum, unde ipsa resultat; tum quia relatio uniti supponit res esse unitas, & ex ipsa unione extremorum resultat.

Tandem quod sit modus quidam unionis in humanitate receptus, ex dictis colligitur, nam cum illa debeat in se aliquid recipere de novo, quo uniatur Verbo, illudque non sit qualitas propriè dicta, aut mera relatio, aut actio, sequitur esse modum quendam in-existentiæ; cum nihil aliud concipi possit, cui id muneris tribuatur.

Dices 1. Humanitas immediatè unitur Verbo, juxta Patres, ergo non media aliqua re, aut modo. *Respondeo* humanitatem uniri Verbo immediatè quatenus non unitur illi medio aliquo termino, esto illi uniatur medio aliquo nexu, qui sit ratio uniendi.

Idem

Idem patet in anima rationali quæ immediate unitur corpori, etsi non nisi medio aliquo nexu.

Dices 2. Verbum supplet vices substantiæ creatæ, at hæc unitur sine ullo modo intermedio, ergo & Verbum. *Non sequitur*, nam ipsa substantia creatæ est intrinsecè modus naturæ, quare per se illam modificat: Verbum autem est res planè distincta ab humanitate; quare hæc indiget modo aliquo, per quem Verbo uniatur, eique inexistat.

RESOLUTIO VII. *Unio hypostatica est substantialis, potestque dici omnium maxima, tam in ratione unionis, quam in ratione doni.*] **PRIMA PARS** est certa, & communis contra Durandum, & Paludanum. Probari autem potest 1. ex Conciliis & Patribus, qui disertè prædictam unionem esse substantialem fatentur. *Secundo* ratione, nam per Incarnationem Verbum factum est homo, quod dici non posset, nisi substantialiter esset unitum humanitati: siquidem homo est ens substantiale, & per se, quod ex unione accidentali constare nequit.

Confirmatur, nam homo dicit naturam, & suppositum; quare non sufficit, quod corpus & anima in Christo uniantur substantialiter inter se, sed præterea requiritur, ut Verbum ipsum humanitati substantialiter unitum sit.

Dices 1. Ex duobus entibus perfectis non potest fieri, nisi unum per accidens, ac proinde non potest inter illa reperiri nisi unio accidentalis, ergo Verbum & humanitas non possunt uniri substantialiter. *Respondes* humanitatem esse incompletam, cum propria personalitate careat.

Dices 2. Quod unitur alicui, tanquam instrumentum illius, unitur illi accidentario: at humanitas unitur Verbo, tanquam instrumentum illius, ergo accidentario. *Respondes* majorem veram esse de eo, quod unitur alicui ut merum instrumentum illius; non autem de eo quod etiam ei unitur, ut eandem personam constituat, ut fit in proposito.

Dices 3.

Dices 3. Patres agentes de Incarnatione, eam explicant per varias similitudines rerum, quæ inter se non uniuntur nisi accidentario; nimirum ferri candentis, rami trunco distinctæ arboris infiti, contrahentium matrimonium, &c. *Respondeo* similitudines illas non afferri, tanquam perfectè exprimentes mysterium Incarnationis, sed ut quædam illius proprietates nobis innotescant. Nam per primam intelligimus, humanitatem à Verbo illustrari, & vim agendi ab eo accipere: per secundam, humanitatem posse Verbo uniri, etsi sit natura à Verbo omnino diversa: per tertiam, humanitati quodammodo communicari perfectiones Verbi, sicut vir sua stemmata, & nobilitatis titulos uxori communicat.

Nota, etsi substantiale & essentialè pro eodem passim usurpari soleant, unionem istam non esse vocandam essentialem, quia eo loquendi modo indicaretur, eam factam esse in essentia, seu natura, non in persona. Item licet non rarò naturale usurpetur pro vero & reali, dicendum non est, unionem prædictam esse naturalem, ne videatur negari esse supernaturalem. Cum tamen illa sit in humanitate, tanquam in subiecto, dicendum est, eam esse aliquid creatum, etsi essentialiter respiciat Verbum, quod est increatum.

Secunda pars probatur, quia ea major est unio, ex qua resultat compositum magis unum: at compositum resultans ex Verbo & humanitate unitis, est magis unum quàm alia quæcunque, cum nihil possit cogitari simplicius Verbo, quodque ex consequenti alteri extremo intimiùs conjungi possit.

Dices, ex unione animæ rationalis & corporis, fit unum compositum unitate essentia, & personæ, ergo unio illa major est unione Incarnationis, in qua fit unum duntaxat unitate personæ. *Respondeo* dictam unionem esse extensivè majorem unione hypostatica, hanc vero illa esse perfectiorem intensivè; eò quòd anima tam intimè conjungi nequit corpori, quàm Verbum humanitati. *Tertia*

Tertia pars facilè suadetur, quia datur humanitati persona ipsa Verbi, eique intimè unitur, ut eam sustentet in ratione suppositi, & cum illa unum per se constituat; quod multo majus est, quàm Deo uniri per gratiam, aut per visionem beatificam. *Confirmatur*, nam nulli creaturæ quantumvis perfectæ, etiam si gratia valde intensa prædita sit, aut visione Dei fruatur, debetur unio hypostatica: Contra verò eò ipsò quòd humanitas est unita Verbo, debetur illi gratia quodammodo infinita, & beatitudo essentialis, ergo signum est unionem hypostaticam esse donum longè aliis perfectius.

Dices, Eucharistia videtur majus donum. *Respondet* est majus extensivè, quia Christus se totum dat omnibus; unde Eucharistia dicitur extensio Incarnationis, at verò intensivè est minus, quia in Incarnatione Verbum unitur humanitati substantialiter, & hypostaticè, in Eucharistia verò conjungitur nobis secundum præsentiam localem duntaxat.

CAPUT XII.

De utroque extremo unionis hypostaticæ, ut ea de factò peracta est.

RESOLUTIO I. *Inter personas divinas solum Verbum est Incarnatum.*] EST DE FIDE, definita in variis Conciliis, & à sanctis Patribus, & Doctoribus Catholicis asserta, contra Sabellianos qui cum existimarent, tres personas Trinitatis non distingui inter se realiter, sed solo nomine, consequenter docebant omnes esse Incarnatas.

Potest autem ex eo sufficienter probari, quòd Scriptura sacra Incarnationis solius Verbi meminit. Cum enim hoc sit præcipui momenti, id non prætermisisset, nec neque alia necessaria ad credendum; quia verò id pendet à voluntate divina, demonstrari non potest. Variæ tamen congruentiæ afferri possunt, cur potius decuerit Verbum incarnari, quàm alias personas.

S. The.